

Іграшкова скриня

збірник
затинних
казок

ЗМІСТ

[Дрімота й біле зайченя](#)

[Кірин Рятівник](#)

[Іграшка для сну.](#)

[Нічна захисниця](#)

[Жирафчик Орлик](#)

[Синичка і скарбничка](#)

[Дорога до бабусі](#)

[Ніна та її балерини](#)

[Хатинка для Зайчика](#)

[Змова іграшок](#)

[Данчине Слоненя](#)

[Чарівні мишки](#)

[В'язані долоньки](#)

[Післямова](#)

ІГРАШКОВА СКРИНЯ

Збірник затишних казок

Війна увірвалася в життя українців, і діти змушені переживати її разом з дорослими. Що, як не улюблена іграшка та добра казка найкраще розрадіть малюків, подарують надію та заспокоять? Збірник «Іграшкова скриня» від сучасних українських авторів, допоможе матусям у нелегкій місії відновлення гармонії дитячого світу. Герої казок — сучасні хлопчики та дівчатка, які разом зі своїми іграшками пізнають таємниці справжньої дружби, підтримки та взаємодопомоги.

Цю книгу рекомендовано читати перед сном для заспокоєння та у вільний час для розради. Вона подарує радість дошкільнятам, молодшим школярам та їхнім батькам.

Упорядниця: Олена Скуловатова

Автор обкладинки: Андрій Сапсай

Верстальниця: Айя Нея

Над книгою працював дружній колектив авторів та художників

This ebook is licensed for your personal enjoyment only. This ebook may not be re-sold or given away to other people. If you would like to share this book with another person, please purchase an additional copy for each recipient.

© [Олена Скуловатова](#), 2022

© [Окасана Курійокі](#), 2022

© [Інна Курило](#), 2022

© [Ганна Должек](#), 2022

© [Анна Дьоміна](#), 2022

- © [Марія Солтис-Смирнова](#), 2022
 - © [Світлана Вертола](#), 2022
 - © [Наталя Бурянчик](#), 2022
- © [Наталія Волотовська](#), 2022
 - © [Степан Соляр](#), 2022
- © [Наталія Жиліна-Жура](#), 2022
 - © [Світлана Тодер](#), 2022
 - © [Людмила Маркова](#), 2022

ДРІМОТА Й БІЛЕ ЗАЙЧЕННЯ

Світлана Тодер

Моїй мамі.
Дякую за біле зайченя.

Одного разу мама принесла додому маленьке біле зайченя. Вона купила його для хрещениці. Але плюшева іграшка так сподобалася дворічній Софійці, що мама вирішила залишити зайченя їй.

— Ти моя найкраща, — шепотіла Софійка новій іграшці, яка відразу стала улюбленою. — Мамо, мамо! Мені дуже подобається це зайченя! — притиснула його до себе й поринула в мамині обійми.

«Може з ним доня краще засинатиме», — подумала мама. Адже вкласти Софійку спати — ще той вечірній квест!

Коли звечоріло, Софійка вмостила поруч себе на ліжечку біле зайченя. Із ним було спокійно й зовсім не страшно засинати. А ще в нього дуже м'який і пухнастий хвостик, який Софійці кортіло смикати й общипувати. Потроху. Щоби ніхто не здогадувався. Але мама на те й мама, щоби знати про все.

— Доню, звідки під твоєю подушкою ворсинки? — часом запитувала мама. Софійка тільки хитро усміхалася й мовчала. Мама все зрозуміла тільки тоді, коли хвостик майже повністю облісів.

Вона дивувалася тому, що доня самостійно і швидко засинає, адже досі доводилося довго її присипляти. Мама не знала про секрет, який був відомий тільки Софійчиному зайченяті та юній Дрімоті. Але ви про нього зараз дізнаєтесь.

Давно це було чи не дуже, та одного разу Дрімота потрапила на найбільшу у світі фабрику. Там виготовляли плюшеві іграшки. Вона знала, що діти дуже люблять своїх м'якеньких друзів і часто беруть із собою в ліжечко. І Дрімота вирішила додати в кожную іграшку частинку свого чарівного віночка, з якого струшуються сни. До речі, у Софійчиному зайченяті чари сховалися у хвостик у кутику лівого вушка. Ось чому щоразу, висмикуючи ворсинки, дівчинка швидко засинала. Окрім цього, Дрімота нашепотіла іграшкам колискову «Ой ходить сон коло вікон...». Ті її запам'ятали, аби майже нечутно наспівувати щовечора діткам на вушко. А ще кожна іграшка мала опинитися в малюка, якому була призначена з моменту виготовлення. Так Дрімота хотіла хоч трохи полегшити собі роботу та допомогти батькам.

У той час на фабриці за Дрімотою стежила її суперниця Тривога. Думаю, ви про неї знаєте, адже та полюбляє вечорами навідуватися до малих і дорослих. Часто бере із собою сина Страха. Разом вони заважають людям заснути. Тривога розсердилася на Дрімоту і, проказавши чарівне замовляння, зробила так, щоб іграшки потрапляли не до своїх власників. Так вони ставали улюбленими, але чари Дрімоти не діяли. А ще Тривога побудувала свою фабрику, на якій виготовляла звичайні іграшки. От як підступно вона все замудрила.

Софійці дуже пощастило, і в неї опинився призначений їй чарівний зайчик. Хоча могло трапитися й інакше.

* * *

Софійка виросла. Їй уже двадцять років, і в неї народилася донечка Катруся. Дівчинці було близько двох, коли мама затіяла грандіозне прибирання на горищі. І саме там, у коробці з іграшками, Софія випадково знайшла те саме зайченя, яке колись оберігало її сон. Вона випрала його разом з іншими іграшками й повісила за вушко сушитися. Коли під вечір Софія вийшла з Катрусею у двір гуляти, то здивувалася. Адже серед усіх кольорових плюшевих іграшок доня вибрала найменшу — біле зайченя.

— Мамо, можна я з ним буду спати? — запитувала Катруся, обіймаючи вже суху й чисту іграшку. Мама тепло усміхнулася доні та стверджувально кивнула головою. Того ж вечора Катруся вперше заснула з новою іграшкою, пощипуючи кутик лівого вушка. Тепер настав час їй піклуватися про зайченя, яке відразу стало улюбленим.

* * *

Катрусі тільки п'ять. Нещодавно вона вперше почула звук сирени. Коли він лунає, то стає тривожно і трохи страшно. Тоді всім необхідно прямувати в укриття. Катруся завжди швидко одягається, бере споряджений мамою рюкзак і, міцно обіймаючи зайченя, прямує з усіма в безпечне місце. Чи то в підвалі, чи у своєму зручному ліжечку Катруся завжди засинає поруч із мамою й білим зайченям. Воно в обох вселяє спокій та дарує затишок. Біля нього нічого не страшно.

А чи потрапила вже до тебе чарівна іграшка? Сподіваюся, що так. Якщо ні, то не варто тривожитися. Вона зовсім скоро опиниться в тебе. Вір у це!

* * *

Художник-ілюстратор Дмитро Тодер

КІРИН РЯТІВНИК

Марія Солтис-Смирнова

Маленька Кіра трималася за мамину шию.

— Сонечку, обережно, бо я не бачу сходинок.

Дівча злякалося завивання сирени на вулиці та відразу обхопило маму ручками.

Кірі нещодавно виповнилося три рочки, але дівчинка й досі не мала улюбленої м'якої іграшки. Навіть серед подарованих нових, не знайшлася най-найкраща для Кіри.

Спускатися до підвалу за останні два дні доводилося часто. Та й посиденьки тут подовшали.

Цього разу мама навіть узяла із собою в наплічник кілька іграшок, щоби малеча не сумувала. Кіра муркотіла пісеньку і складала пазли.

Та в наплічнику на маму теж чекало заняття.

Диванчик і столик робили підвал затишнішим. Дідусь із татом провели сюди світло. А на полицях грали веселкою консервовані овочі, компоти, варення.

Іноді мама з донею пускали до банок сонячного зайчика і весело сміялися, коли той ковтав помідор чи сливу.

Тож, поки Кіра бавилася пазлами, мама почала в'язати.

Петелька за петелькою, рядочок до рядка — і з м'якеньких ниток вийшла лапка.

Дівчинка якраз закінчила складати пазл. І тепер невідривно дивилася за маминими руками. Крихітка любила в'язані мамою речі — теплі шкарпеточки та рукавички, шапку з котячими вушками й шарф із китицями. Але тут матуся вперше в'язала іграшку.

— Мамочко, а що це буде?

— Що тобі хочеться?

Кіра почала згадувати всі-всі іграшки, які залишилися в будинку: зайченя, дельфіна, рожеве поні:

— Хочу ведмедика.

— І колір підходить, — усміхнулася мама від того, що кавовий клубочок вистрибнув із торбинки й помчав під диван.

«Увага, відбій повітряної тривоги», — виголосив мамин телефон.

Вони вдвох почали збиратися нагору, до будинку. Матуся скручувала клубочок.

— І ниточки бери, — запропонувала дівчинка.

— Залишу тут. В'язання буде мене заспокоювати, — відповіла мама.

Увечері дівчинка лягала спати у своє зручне ліжечко. Щойно заплющила оченята, як їй наснився сон: довкола вогонь, а вона сама. І тільки тримає в руках кавове ведмежа:

— Ми зараз обов'язково знайдемо твоїх батьків. А поки не бійся. Пригорни мене міцніше і йди вперед.

Кіра заплющила очі та слухала, куди вказував шлях м'якенький захисник. Зробила лише кілька кроків, як запалало світло й вона

прокинулася.

— Сонечку, ти так гірко плакала. Щось наснилося?

— Я злякалася, але мене врятував сплетений тобою ведмедик.

Назву його Рятівником.

Дівча обійняло маму й заспокоїлося.

Наступного ранку, коли маленька прокинулася, побачила, що мама дов'язала іграшку і вже зшиває ведмежа.

— Захисник має бути поряд, — сказала матуся.

— Рятівник, — усміхнулася Кіра.

Минуло кілька хвилин.

— Приший йому оченята, щоб бачив добре, — дівчинка тримала в долоні два чорненькі гудзички, які хвильку тому знайшла серед маминих скарбів.

— І сердечко, щоб любив тебе так само сильно, як і ти. — мама витягла зі скриньки ще одного гудзика.

За кілька хвилин Кіра віднесла Рятівника до інших м'яких іграшок, знайомитися. Відтоді ведмежа охороняло дитячий сон і спускалося з нею в підвал під час тривоги, бо вміло рятувати не лише від поганих снів, а й від страху та нудьги.

* *** **

Художниця-ілюстраторка Тетяна Опанасик

ІГРАШКА ДЛЯ СНУ

Окасана Курійокі

Вечір, як завжди, зайшов непомітно. Ромко ледь встиг розфарбувати супергероя, коли мама покликала спати. Невеселим лежав він у ліжечку.

— Ти такий сумний, синку. Щось трапилося? — запитала мама.

— У всіх є улюблені іграшки для сну, — зітхнув хлопець і додав: — А в мене немає. От, наприклад, у сестрички Наталки є м'якенький жовтий банан. Назар, із сусіднього будинку, хвалився страшним, але дуже пухнастим синім монстром із зубатою посмішкою. Навіть у тебе в телефоні живе котик.

— Але ж я тримаю гру для тебе, — не погодилася мама.

— Може, і для мене, але того котика не вийде обійняти уві сні.

— Розумію твою печаль, синку, але зараз ми однак нічого не вирішимо. Ніч швидко мине, а зранку відкриється магазин, — останні слова подіяли на хлопця, мов морозиво у спекотний день. Він заплющив очі в передчутті щастя.

Ромко заснув. Мама вкрила ніжки сина бузковим пледом. Його хлопцеві подарувала старенька пані із сусіднього будинку. Ромчика й сестричку Наталку мама привезла до села, бо в їхнє місто прийшла війна. На трьох вони мали лише маленьку валізу з речами. Сусіди

щиро прагнули допомогти. Приносили необхідні речі. А старенька пані прийшла, тримаючи в руках той самий плед.

— Я не маю нічого цінного, чим могла би поділитися, але ця річ, мені здається, зможе втішити вашого синочка.

Жінка не припиняла дякувати за прихисток і турботу. Цієї ночі діти та їх мама, нарешті, спали в тиші, яку ніщо не могло порушити.

* * *

Сидить Ромко на зеленій галявині й дивується, куди поділася його мама.

— Дивний ранок, — каже хлопець.

— Бо ще ніч, — лунає тихий голос у відповідь.

— Хто тут є?

— Я — Повелитель Країни Сновидінь, — голос огортає оксамитовим спокоєм.

— А що я тут роблю?

Запанувала тиша. Ромко не дочекався відповіді, натомість перед його очима з'явилося безліч іграшок.

— У моїй країні завжди є те, що може розрадити та заспокоїти.

— Тому мама так любить спати?

— Мабуть, тому, — розсміявся невидимий Повелитель. — Але зараз до мене завітав ти. Тож маю пропозицію: обери собі іграшку для сну.

— А яку ж мені вибрати? Їх тут тисячі, — і хлопець пригадав, як щоразу в магазині не міг визначитися з іграшкою. Хапав першу-ліпшу та йшов додому. Розчарувавшись у виборі, ховав покупку якнайдалі від очей чи дарував друзям.

— Дам тобі три підказки. Уяви, що вона завжди з тобою. Згадай, як спокійно з нею. Відчуй її суперсилу.

Слухаючи Повелителя, Ромко роздивлявся. Поруч із ним має бути щось маленьке, тому схопив попів. Дуже заспокійливо виглядало

велике м'яке ведмежа, тож хлопець обійняв його вільною рукою. Суперсилою володів герой коміксу, і Ромко взяв знайому фігурку.

— Щось не працюють твої підказки. Хіба може бути все це в одній іграшці? — розгубився.

— А ти не поспішай, придивись уважніше.

І Ромко шукав, промовляючи до себе: «Завжди зі мною, спокій та суперсила». Він обернувся до місця, де сидів, і помітив кутик бузкової тканини.

— Так ось моя улюблена іграшка для сну! Плед, який тепер завжди зі мною. З ним дуже затишно й тепло. А ще він має суперсилу, — промовляючи останні слова, Ромко схопив плед, закинув його за спину і став у позу супергероя.

* * *

Сонячні промінчики ледь торкнулися обличчя й розбудили хлопця. Він усе пам'ятав, бо то був не звичайний сон, а пригода у Країні Сновидінь.

— Доброго раночку, Ромку! Ну що, снідати та гайда шукати іграшку для сну? — мовила мама.

— Я вже маю все, що мені потрібно, — усміхнувся, обіймаючи бузковий плед.

Відтоді Ромко щовечора діставав свою улюблену іграшку, яка вміла заспокоювати та володіла суперсилою. Щоночі плед оберігав сон хлопця, даруючи найкольоровіші сни.

* * *

Художники-ілюстратори Мирослав і Дмитро Дубровські

НІЧНА ЗАХИСНИЦЯ

Степан Соляр

Яринка дуже погано спала, часто прокидалася в сльозах. Вона боялась спати в темряві. Завжди просила увімкнути нічник. Коли мама намагалася поговорити з донькою, вона розповідала про страховись, які приходили до щоночі.

— Яринко, — одного разу мама принесла пакунок і покликала доню. Під барвистою обгорткою дівчинка побачила дивну іграшку: наполовину киця, наполовину рибка. — Це Перлинка, вона захищатиме твій сон від монстрів, — пообіцяла мама. — А ще, — мама простягла нічник у формі зеленого жабеняти із квіткою на голові.

— Продавець запевняв, що він працюватиме дуже довго й не згасне, як усі попередні.

Увечері, коли Яринка готувалася до сну, вона вигадувала тисячу причин, щоби затримати маму в кімнаті.

— А прочитай мені ще одну казку, — просила дівчинка, щоб відтягнути час, коли залишиться на самоті.

— Яринко, уже пізно, тобі давно пора спати, — заперечила мама, поцілувавши доньку, лагідно додала: — не варто боятись, Перлінка захистить твій сон, а новий нічник сяятиме цілу ніч.

Мама посиділа біля доньки, поки маленька заснула. Щойно зачинилися двері, нічник, що до цього яскраво світив, почав мерехтіти. Тіні у кутках згустилися. Почувся скрегіт, неначе хтось дряпав кігтями підлогу. Із темряви, що наступала, пролунало гарчання й моторошний сміх.

Яринка, неначе відчуваючи небезпеку, неспокійно закрутилася на ліжку.

— На-реш-ті-і-і-і, — протягнув голос із темряви, і посеред мороку загорілися червоні вогники очей Нічного Кошмару. — Як довго я чекав, щоби пожитись її страхом.

— Згинь, не підходь до неї, — пролунав ледь чутний голосок жабеняти-нічника, світло якого майже згасло.

— А хто мене зупинить, ти? — глузливо запитав Нічний Кошмар.

— Ні, це зроблю я! — впевнено пролунало з-під ковдри, а за мить над ліжком повисла Перлінка — плюшева которибка, яку до цього міцно обіймала Яринка.

Від Перлінки відходили хвилі світла. Вона, неначе плавала в повітрі навіть, жабеня-нічник спалахнуло яскравіше. Темрява розступилася й тіні відступили та не здалися.

— Ти лише іграшка, а я — Нічний Кошмар. Не тобі зі мною тягатись, — проричав монстр, і темрява знову накинута на ліжку — єдиний острівець світла в кімнаті.

Яринка прокинулася від шуму, і зойкнула від страху, її нічне страхіття знову повторилось.

— Не бійся, — промовила лагідно Перлінка, обійнявши господиню. — Нічні монстри годуються страхом. Від нього вони стають сильнішими та, насправді, здатні лише лякати.

Перлинка змахнула лапкою, й довкола них утворилося зіткане зі світла захисне поле. Жабеня-нічник із полегшенням видихнуло і спалахнуло ще яскравіше, відганяючи тіні в нічну темряву.

— Я захищатиму твій спокійний сон, тож більше нічого не бійся, — вкрила Яринку ковдрою її плюшева захисниця. Розвернувшись до нічного Кошмару суворо промовила: — а тобі тут більше нема чого робити, повертайся до мороку, з якого виліз.

— Це ще не кінець, — пригрозив Нічний Кошмар, відступаючи в тінь, — я ще повернуся.

— І знову підеш, поки я на сторожі, — відказала Перлинка. Вона лягла біля хазяйки й подарувала їй спокійний міцний сон, без тривог і переживань. Дівчинка солодко позіхнула і вмить заснула, всміхаючись уві сні.

Страхіття до Яринки більше ніколи не приходили. Її нічна захисниця сумлінно оберігала спокійний сон.

* * *

Художник-ілюстратор Степан Соляр

ЖИРАФЧИК ОРЛИК

[Інна Курило](#)

Плюшевий жираф Орлик цілісінький день провів у потязі разом зі своєю господинею Оленкою. Дорогою він роздивлявся сумну дівчинку й розмірковував над дивною подією, яка сталася напередодні. Адже він ще вчора сидів на шафі, зовсім забутий Оленкою, а сьогодні разом із дівчинкою їде потягом. Вагон вцент заповнений мамами з дітьми, старшими людьми та тваринами. У ньому було темно, задушливо і страшно. Орлик відчував, як стривожено б'ється серце Оленки й від цього ставало ще більш неспокійно.

Раптом дівчинка міцно притиснула іграшку:

— Орлику, не бійся, я з тобою, — жирафчик почув тихий шепіт господині. — Нам не страшно, ми ж з тобою сміливі, чи не так? — в голосі Оленки забриніла надія.

— Звичайно, сміливі. Ми ж разом! А разом ми — сила, яку не здолати, — впевнено відповів Орлик.

Дівчинка знову міцно притисла іграшку до себе та пригладила скуйовджену чуприну жирафчика. Тільки-но за вікном стало тихо, Оленка поклала голову на іграшку й заснула. Пасажири теж поснули. Жираф обережно обійняв господиню та тихенько наспівував їй коліскову, яку вивчив у Оленчиної бабусі. Орлик відчував себе відважним оборонцем дівчинки, її вірним товаришем.

Зранку потяг прибув до Львова. Дівчинка з мамою заселилась у готель, а пообіді вони пішли гуляти містом. Оленка взяла Орлика із собою. Дівчинка описувала своєму другові все, що бачила дорогою. У сувенірній лавці вона попросила маму купити подарунок не тільки їй, а й Орлику. Жираф отримав чудовий жовто-блакитний шарфик для своєї довгої шиї, а Оленка — гарне вишите платтячко. Нагулявшись містом, товариство повернулося в готель. Дівчинка так втомилася, що після смачної вечері миттю заснула, обійнявши улюблену іграшку. А от Орлик ніяк не міг заснути. Він роздумував над новиною, яку випадково почув із телевізора. Загадкове слово «війна» не давало спокою.

— Не переживай, усе буде добре, — раптом почув жираф тихий шепіт.

— Це хто зі мною говорить? — злякано запитав Орлик.

— Це я — подушка. Я теж чула новину й також дуже стурбована. Але я тільки подушка, моє призначення — допомагати діткам та дорослим відпочивати. Я дарую їм міцний та спокійний сон, а малюкам ще й показую різнобарвні сновидіння.

— А що мені робити? Я дуже переживаю за свою господиню. Вона в мене така добра, турботлива й дуже ніжна. Як мені оберекти її зараз, як заспокоїти?

— А ти стань її оборонцем. Подаруй дівчинці любов, тепло й турботу. Нехай вона біля тебе відчує впевненість та безпеку. Це твоя роль. Решту зроблять дорослі.

— Ти так думаєш?

— Упевнена.

За хвилину жирафчик міцно заснув. Подушка і йому подарувала цікаве сновидіння. Зранку Орлик взяв дівчинку за руку та огорнув її долоню шарфиком. Оленка обійняла свого жирафчика, усміхнулася мамі й усі разом пішли гуляти містом. Увечері дівчинка притисла пухнастого друга до грудей і промовила: «Знаєш, Орлику, мені з тобою зовсім не страшно. Добре, що я взяла тебе в подорож! Ти мій найкращий товариш та оборонець». Оленка узяла Орлика та разом із ним пішла спати. Вона знала, що все буде добре, адже в неї є такий чудовий та надійний захисник.

* * *

Художниця-ілюстраторка Інна Курило

СИНИЧКА І СКАРБНИЧКА

Бурянчик Наталя

Маленька Анюта нещодавно переїхала в нове місто. Усе було для неї незнайоме, тому щодня вона з батьками намагалася відвідати якесь місце, де ще не бували. Поруч із квартирою, у якій оселилася дівчинка, розташувався затишний парк. Там їй подобалося найбільше. У центрі парку була сувенірна лавка. Чого тільки там не продавали! Намисто, м'ячики, сонцезахисні окуляри, магніти, люстерка та тисячі інших речей, що так цікавлять малечу й так бентежать дорослих. Анюта довго милувалася тією красою. Раптом, поміж речей, угледіла незвичайну дерев'яну скриньку.

— Що це? — поцікавилася дівчинка.

— О, це унікальна річ. Скарбничка для синички! Дивись, зверху є кріплення для дерев'яної пташечки, яка вміє співати, — продавчиня вийняла зі скриньки невеличку іграшкову пташку. — Це співоча синичка. Ось дмухни в отвір і почувеш!

Анюта взяла до рук пташечку й легенько дмухнула. Синичка ніжно заспівала: «Ців-ців-ців».

— Як гарно, — захоплено прошепотіла дівчинка.

— Секрет у тому, — продовжила розповідь продавчиня, — що іграшка співає, як справжня пташка. На цей спів злітаються звичайні синички та підспівують у відповідь.

— Супер! — зраділа Анютка. — Мамо, давай купимо!

— Я не проти, — відповіла мама, зацікавлена незвичною іграшкою. — А ти зрозуміла, що має бути в скарбничці?

— Ну, звичайно! Прикраси! — швидко мовила Анютка.

Мама презирнулася із продавчиною, але доньці нічого не зауважила.

Вдома Анютка склала в скарбничку різні браслетики, заколочки, монетки й побігла на балкон. Притулила нову іграшку до вуст. Пролунала ніжна мелодія: «ців-ців-ців». З дерев навпроти позлітались синички. Сіли біля іграшкової подруги, роздивляються. Дзьобиком стук-стук по скарбничці та й полетіли геть. І так цілий день. Прилітають, проте за мить тікають. Ніхто не підспівує. Засумувала Анюта, пішла мамі жалітися.

— Доню, як гадаєш, чому пташечки не затримуються?

— Не знаю, — сердито мовила дівчина. — Вони якісь не товариські!

— А ти порівняй їх із гостями, які завітали до тебе. Що зробиць чемна господиня, коли до неї хтось навідається?

— Нуууу, чаю запропонує.

— Точно, тільки синички більше любляють зернята.

— Мамо! — дівчинка аж підскочила. — То в скарбничці мають бути не прикраси, а смаколики для птахів.

Анютка забігла до своєї кімнати, вийняла все зі скарбнички, а всередину насипала трохи пшона. Поставила на краю балкона. Знов заспівала її іграшкова синичка: «ців-ців-ців».

Позліталися на той спів пташечки й одразу взяли за зернятка. Щойно їхні дзьобики торкнулися порожнього дна скарбнички, як навкруги залунало гучне цвірінькання.

Про таку забаву Анюта, навіть, не мріяла. Тихенько співала іграшка у її руках. Гучним хором разносилося відлуння голосів нових друзів по всьому двору.

* * *

Художниця-ілюстраторка Єва Васильєва

ДОРОГА ДО БАБУСИ

Наталя Жиліна-Жура

Цього разу все складалося не як завжди. Не дивно, що місця у валізі мені не знайшлося — валіз не було. Кожен мав невеличкий заплічник.

— Розумієш, зайва валіза — це чиясь можливість потрапити до вагону, — пояснювали моєму Другові, — візьмеш Іа на руки.

По приїзду мене посадили до бокового відділу заплічника. Було затишно й усе видно. Раніше на цьому місці їхали мамині пиріжки, тому смачно пахло смаженим.

На пероні гуло і хвилювалося море людей. Усі були зосереджені, рухалися швидко. Друг час від часу торкав мене теплою долонькою:

— Іа? — заспокоювався.

Раптом моє вухо зачепила застібка чужої сумки. Воно напнулося й висмикнуло мене назовні. От тут і став у пригоді хвіст, з якого раніше кепкували. А як же? Не в кожного хвіст на липучці. Хочеш — приєднав, хочеш — від'єднав. Застібка за вухо, вухо за мене, я за хвіст, хвіст за заплічник. Мить і все шкереберть. Я, маленький блакитно-рожевий віслючок, заплющив очі на чужому пероні. Було чути кроки — важкі, грузькі, заморені — здавалося, зараз копнуть або наступлять. Відчув, що шкарубкі пальці взяли за вухо, підняли. Страшно було розплющити очі. Ці пальці були зовсім не схожі на пальчики Друга. Я чекав. Мене посадили на холодну бруківку, де кроки були не такі гучні, і відпустили вухо. У щілинку одного ледь розплющеного ока я побачив спину літнього чоловіка, що віддалявся.

Ось-ось і з'явиться Друг. Він мене вже шукає. Ще трохи. Ще зовсім трохи. Перон пустів. Мене шукали десь. Сутеніло.

І раптом я побачив сумну морду з заповстаними* вухами. Пес нахилився так близько, що повіяло запахом голоду й самотності, брудних кутків і сутінкової вогкості. Згадка, що я сидів на місці смажених пиріжків, пронизала наскрізь. Знову заплющилися очі. Цілу вічність Пес обнюхував, торкав носом, і, нарешті, моему багатостраждальному вуху стало мокро, слизько й тепло. Пес швидко зрозумів, що я не пиріжок, і відпустив вухо. Ледь чутно собачі кігті цокали бруківкою все далі й далі.

Що ж треба відчувати? Схаменувся я від шарудіння пакету поряд і відсахнувся від близькості знайомої вже морди. Пес підсунув до мене пакет зі слідами пахучого соусу й відступив крок назад. Вам коли-небудь стискалося всередині так, що нічим дихати? Отож, мені стало нічим дихати. Пояснити я не міг, тому просто вдячно подивився Псу прямо в очі, без страху, як новому другу. Він усе зрозумів і облизав пакет сам.

Коли його зубата паща розкрилася, було вже ясно, що мною не вечерятимуть. У його зубах не боляче, слизько, але тепло. До всього звикаєш. Ночувалося не страшно. Пес поклав на мене лапу і прикрив заповстаним вухом.

Зранку Пес і я, між його щелепами, рушили в дорогу. Новому другу було незручно нюхати повітря, тому він іноді клав мене на обміжок*. Коли ми рухалися узбіччям траси, з машин, бувало, кидали шматочок хліба для Пса. Дорогою траплялися калюжі, це було справжнє щастя — Пес пив і відновлював сили.

Разом минули кілька сіл і, нарешті, зупинилися біля невеличкого подвір'я. Пес підпхнув мене під хвіртку, а сам ліг по інший бік. Його було добре видно між дерев'яними штахетами.

Скрипнули двері, на ганок вийшла літня жінка. Я лежав на стежці до хати, і вона одразу підійшла, плеснула в долоні і втерла кінчиком хустки сльозу, всміхнулася й гукнула:

— Онучку, чи то не твоя пропажа вухата із сумними оченятами?

Мій Друг опинився на порозі миттево. Це було найстрашніше за всі страхи. Я заплющив очі.

По-перше, хто мене впізнає — такого брудного, заслиненого, у реп'яхах і по-друге, як я лишу Пса?!

Було багато радощів зі сміхом, сльозами, вигуками, припущеннями про мої пригоди, а я дивився на Пса. Він лежав по той бік хвіртки, безсилий і самотній. Спав.

— Що ви там казки складаєте, — нарешті сказала бабуся, — Доню, намішай каші з бульйоном у миску. Он, диви, кур'єр під двором голодний спить. У сусіда будка є порожня, зараз гукну нехай нам позичить, поки свою збудуємо.

*Заповстаний — такий заплутаний, скуйовджений, що не розчесати, як повстаний.

*Обміжок — вузька, неорана смуга землі між ланами, городами.

* * *

Художниця-ілюстраторка Наталя Жиліна-Жура

НІНА ТА ЇЇ БАЛЕРИНИ

Анна Дьоміна

За білим столиком сиділа дівчинка. Навпроти, ніби рясні квіти на лузі, були розсипані деталі мозаїки. Дівчинку звали Ніна. Мозаїку тиждень тому подарувала їй бабуся.

— Уявляєш, — говорила бабуся, показуючи дівчинці подарунок, — я теж колись гралася цією мозаїкою. Найбільше мені подобалося запускати мозаїнки й дивитися, як вони обертаються.

Бабуся відкрила стару коробку, вибрала синю мозаїнку і спритним рухом пальців відправила її кружляти столом. Ніна, мов зачарована, спостерігала за цим танцем.

У неї було багато нових, яскравих іграшок, але в цій старій коробочці причаїлася магія.

Мозаїка стала улюбленою іграшкою Ніни. Кілька разів дівчинка склала яскраві квіточки. Але їй також більше сподобалося спостерігати, як кружляють маленькі мозаїнки.

Ось і зараз Ніна старанно вчилася розкручувати дві червоні мозаїнки, по яких стрибали сонячні зайчики.

— Доню, обід готовий! — покликала мама.

Ніна нашвидкуруч зсипала мозаїку до коробки, поставила її на полицю й побігла до кухні.

— Мамо, а як бабуся робила, що мозаїнки так довго кружляли?

— Це ж бабуся, — тепло відповідала мама. — Бабусі все вміють... Але якщо хочеш також навчитися, може, запустиш синю мозаїнку? Вона завжди крутилася найкраще.

— Ні! — рішуче відповіла Ніна. — Синій мені не до вподоби, я люблю червоний!

Тим часом у дитячій кімнаті: мозаїнки перетворилися на крихітних балеринок. Шурхотіли різнобарвні сукні, бриніли тоненькі голоси. Довкола двох балеринок у червоному зібрався строкатий натовп, з усіх сторін лунали захоплені вигуки. А в куточку розгорталася справжня драма. Крихітна балерина в синій сукенці безутішно плакала, а дві подружки в жовтих сукнях намагалися її заспокоїти.

— Ось бачите, підтвердилися мої найгірші передчуття! Ніколи, ніколи не буду я танцювати... — крізь сльози жалілася балерина.

— Не засмучуйся так! Дівчинка виросте і зрозуміє, що ти танцюєш краще від усіх! Будуть і слава, і визнання...

— Ох, не слави мені бракує! Я просто не можу без танців! Скільки дівчат відправляли мене кружляти, і я ніколи їх не підводила... Два тижні я сподівалася, що Ніна просто не зауважила мене, але тепер я знаю, що надії немає... А все через колір сукні, подумати тільки! Ах, чому вона синя...?

Цієї миті Ніна повернулася до кімнати, і крихітні балерини знову перетворилися на різнобарвну мозаїку.

Дівчинка взяла з полиці фарби й почала малювати яскравий літак для тата. Він працював пілотом і рідко бував удома. Зате як раділи його приїзду Ніна з мамою! А які цікаві історії оповідав!

— Нінуньо, дивись, що я знайшла! — покликала мама.

Дівчинка знову вибігла. Фарби залишилися на столі, а в коробці знову відбулося дивовижне перетворення.

Цього разу колишня прима в синій сукенці не плакала. Її очі світилися рішучістю.

— Нумо! Підсадіть мене, дівчата! — Вона визирнула через отвір у коробці. — Ура! Червона фарба! Я врятована!

— Стій! — вигукнули її подружки, але було пізно. Балерина вискочила з коробки й полетіла до баночки з фарбою.

— Що вона накоїла?! — загомоніли всі довкола, а нові прими перелякано затулили обличчя руками. — Вона ж потоне, загубиться назавжди! Навіть якщо її знайдуть, фарба прилипне, які вже тут танці?

Але балеринам довелося швидко перетворитися на мозаїку — Ніна повернулася з мамою. Дівчинка виглядала дуже натхненною, а в руках тримала роздруківку зі схемою літачка.

— Чудова ідея! — казала Ніна. — Ось тато зрадіє!

— Сподіваюся, деталей вистачить, — мама перевірила список на коробці з мозаїкою і швидко полічила крапочки на схемі. — Так, усе збігається! — зраділа вона. — Впораєшся сама?

— Звісно! — впевнено відповіла Ніна й узялася до роботи. Старанно, крок за кроком, дівчинка викладала візерунок. Мозаїнки поволі утворювали крила, корпус і хвіст яскравого літака й синє небо довкола.

— Здається, не вистачає однієї синьої детальки, — насупилася Ніна. — Мамо, подивися, будь ласка!

Ніна з мамою перерахували мозаїнки. Мама знизала плечима.

— Ой, авто під'їхало, — мама визирнула у вікно. Ніна нетерпляче заглянула під стіл. Їй так хотілося закінчити картину до приїзду татуся!

Але не тільки Ніна хвилювалася. Разом із нею страшенно переймалася жовта мозаїнка — подруга колишньої прими. «Адже Ніна ніколи не здогадається зазирнути в банку з фарбою! Хіба що... — І поки дівчинка заглядала в різні закутки, мозаїнка наважилася на відчайдушний крок: перетворилася на балерину й кинулася в сторону баночки з фарбою.

— Дивно, — промовила Ніна, — Ця мозаїнка, ніби, була не тут... Ой, у фарбі лежить іще одна! — дівчинка витягла синю мозаїнку з фарби і прудко побігла до ванної, щоб помити її.

Ніна встигла закінчити візерунок тієї миті, коли тато ступив на поріг.

— Татусю, маю для тебе сюрприз! — вигукнула радісно.

— Яка ти молодець! — батько стиснув доньку в міцних обіймах. — Сама зібрала?

— Так! Уявляєш, я шукала-шукала одну синю мозаїнку, а виявилось, що вона впала до фарби! Мабуть, хотіла стати червоною, — сміючись, щебетала Ніна, навіть не здогадуючись, що так і було.

— Мабуть, — усміхнувся тато. — Може, вона думала, що її зробили синьою випадково... Або не знала, що тобі потрібна саме синя мозаїнка, і тільки з її допомогою може скластися така чудова картина!

* * *

Художниці-ілюстраторки Анна і Софія Дьоміни

ХАТИНКА ДЛЯ ЗАЙЧИКА

Ганна Должек

— Ура-а-а! Я їду в нову подорож! — радів м'який заєць у жовтій кофтинці.

Ну то й що, що він іграшковий? Іграшки теж уміють радіти. У них є серце й мозок. Принаймні так думають маленькі діти. Іринка, якій було всього чотири рочки, теж так вважала. Тому, збираючи свій рожевий наплічничок, пояснювала зайцю:

— Хрумтику, нам треба збиратися в дорогу. Сиди в наплічнику тихенько, не здумай гризти мою соломку. Потім я сама тебе нею пригощу.

І Хрумтик сидів тихо та чекав. Чекав і на подорож, і на соломку. Але наступного дня Іринка з батьками нікуди не поїхала. І через наступний день теж. Зайчик уже хотів подумати, що його ошукали, і почати гризти соломку, яка неймовірно пахла...

Одного зимового ранку, коли за вікном було ще дуже темно, будинок сильно здригнувся. Наплічник, у якому лежав Хрумтик, упав на підлогу. Зайцеві здалося, що розпочався землетрус. Потім хтось підхопив наплічник і швидко десь поніс.

У шпаринку Заєць побачив, що його несе Іринка. Вона бігла за мамою сходами вниз до виходу з будинку. На вулиці було холодно і гриміло, але дощу не було. Хрумтик застібнув блискавку. Йому стало водночас тепліше й тихіше. Заєць розстібнув її лише тоді, коли почув грюкіт автомобільних дверцят і гудіння двигуна. Він визирнув із наплічника й, нарешті, поглянув на свою хазяйку. Дівчинка була сонна й заплакана. Поруч сиділа її мама — перелякана й сумна. Тато за кермом був зосередженим. Дорогою їхню машину зупиняли військові. Вони питали в тата, куди той везе свою родину. Тато щось відповідав, мама, погоджуючись, кивала.

Заєць із наплічника вистрибнув у руки до Іринки і ввійнув вушком. Дівчинка лагідно його погладила:

— Хрумтику, як ти тут опинився? Невже тобі теж страшно?

Зайчик тільки зручніше вмовстився на Іринчиних колінках і прошепотів:

— Не бійся, маленька, я з тобою.

Дівчинка міцно його обійняла і припинила рюмсати.

На одному з блокпостів жінка у військовій формі усміхнулася Іринці.

— О, у тебе є захисник, — кивнула вона в бік Хрумтика. — Але, бачу, йому не завадить трохи чарівної сили, — і жінка почепила Зайцю на кофтинку значок у вигляді блакитного сердечка. — Якщо вам із Зайцем раптом стане лячно, сумно або тривожно, то потріть сердечко. Побачите, що буде, — підморгнула вона.

Через деякий час тато зупинив машину в якомусь селі. У батьків знову перевірили документи. Молодий солдат побачив Іринку, яка міцно обіймала Хрумтика, і підморгнув їй:

— Не хвилюйся, мала, у нас тут спокійно. Скоро заснеш і відпочинеш із дороги. — А татові тихіше додав: — Поки що так.

Іринка зацікавлено дивилася у вікно. Тепер їй не було страшно. Дівчинці стало цікаво, куди ж вони приїхали. За невисокими парканами стояли маленькі хатинки, навколо яких росли дерева. Удалині білою кригою блищала невеличка річечка, до якої скочувався крутий берег. Родина заселилася в маленький будинок неподалік від річки. У ньому було лише три кімнати: кухня, вітальня і спальня.

— Колись тут жила моя прабабуся, — звернувся тато до дочки. — Але будинок давно стоїть порожній. Лише сусіди іноді сюди навідуються. Ось настав час і мені, як господарю, подбати про свою спадщину. У дитинстві я тут щоліта відпочивав.

Іринка взяла Хрумтика й пішла шукати затишний куточок.

Біля маленького віконця у спальні стояв столик. Під однією стіною було велике ліжко, а під іншою — дитяче. У куточку дівчинка побачила дивну шафу. Зверху в ній розміщувалися полиці з

дверцятами, а внизу — велика квадратна полиця без дверцят. Там сховалася старовинна дерев'яна скриня. Якщо її витягнути, то в полиці звільниться достатньо місця для дитячої схованки.

Іринка попросила тата поставити скриню біля шафи, а маму — завісити це місце якоюсь тканиною. У скрині мама знайшла темно-синій відріз зі срібними зірочками, а тато приладнав його до шафи. Так утворилася крихітна кімнатка для дівчинки й зайчика. Іринка поклала туди м'яку підстилку. Вони з Хрумтиком, нарешті, з'їли смачну соломку. Але це їх не розрадило. Дівчинка обійняла зайчика. Вона торкнулася значка в нього на кофтинці й потерла, як навчала жінка-військова. Раптом той засяяв ніжним блакитним світлом, яке огорнуло їхню маленьку схованку. Зірочки на тканині теж засвітилися. Звідкись долунив далекий, але дуже знайомий голос:

Засинай, моя маленька, спи.

Ти поринь у кольорові сни.

Світ здолає морок і нудьгу,

Я тебе лиш міцно обійму.

Дівчинка заснула під цей заспокійливий спів. А вві сні до неї пристрибав Хрумтик, який розповів, що в них усе буде чудово. На новому місці Іринці буде затишно, і вона зустрине гарних друзів. Тепер і полохливі зайці можуть припинити боятися, а сміливі маленькі дівчатка й поготів.

* * *

Художниця-ілюстраторка Аля Ляхно

ЗМОВА ІГРАШОК

Людмила Маркова

У Михася була улюблена іграшка — м'який, плюшевий песик Гавчик. Хлопчик брав улюбленця й на прогулянки, і до дитячого садочка, а ввечері завжди клав до себе в ліжко. Михась частенько довіряв песику свої таємниці, які нашіптував у м'якеньке вушко. А Гавчик вірно і віддано охороняв сон свого маленького господаря. Інколи навіть навіював приємні сни.

Гавчик був незвичайною іграшкою. Хоча, всі іграшки незвичайні, просто про це не всі знають. Та Михась знав. Він був упевнений, що Гавчик його уважно слухає й подумки завжди в усьому підтримує. Просто час для розмов ще не настав.

А ще Гавчик завжди, коли потрібно, зігривав хлопчика своїм теплом — і в ліжку й на прогулянках.

Якось Михась узяв Гавчика й пішов гуляти у двір, де саме зібралось багато дітей. Хлопчик посадив песика на лавку, а сам побіг до пісочниці. Через деякий час, награвшись, Михась підійшов до лавки й побачив, що песик пропав. Хлопчик і всі його друзі шукали м'яку іграшку, але вона зникла.

Михась дуже зажурився. Відтоді він часто сумував та плакав. Мама й тато навіть купили синові схожу іграшку, але Гавчик був улюбленцем, тож ніхто інший не міг розрадити хлопчика так, як вірний песик.

А що ж трапилося з Гавчиком? У той день, коли Михась посадив його на лавку, повз проходив хлопчик Ваня. Побачивши іграшку, він крадькома, поки ніхто не бачив, схопив її й поніс до свого будинку. Вдома в нього вже було декілька таких поцуплених дитячих улюбленців. Хлопчику хотілося, щоб усі іграшки світу належали йому.

Хоча гратися ними з іншими дітьми він не міг, а раптом хтось впізнає свою пропажу. Тому він інколи грався ними сам, наодинці, а це було не так цікаво і весело, як гратися із кимось, гуртом.

Гавчик дуже сумував у чужому будинку, адже він любив Михася. Песик хотів бути поруч зі своїм маленьким господарем, аж допоки той не підросте. Якось, коли Вані не було вдома, Гавчик звернувся до інших поцуплених іграшок:

— Потрібно щось робити. Так далі жити не можна. Я хочу додому, до Михася. Я за ним сумую.

— А я хочу до Варі, — озвалася руда лисичка.

— А я до Катрусі, — сказала маленька фея.

— А я сумую за Максимом, — похнюпився ведмедик.

— Потрібно зробити так, щоб Ваня, який нас поцупив, повернув усіх до справжніх господарів, — твердо сказав Гавчик.

— Але як нам це зробити?

— Давайте скористаємося чарами. Серед нас є фея. А вони ж чарівниці.

— Але ж чари у світі людей іграшкам використовувати заборонено, — розгублено промовила фея. — Лише в особливих випадках. Ви гадаєте цей випадок особливий?

— Звісно, — закивали плюшевими голівками іграшки.

— Ну, якщо так, то я застосую свої вміння. Потрібно провчити хлопчика і зробити так, щоби він повернув нас нашим господарям...

Одного ранку Ваня прокинувся і зрозумів, що його ніхто не бачить і не чує. Навіть мама не помічала хлопчика. На подвір'ї, куди він вийшов погуляти, на нього також ніхто не звертав жодної уваги. Начебто його зовсім не існувало. Засумувавши, він пішов додому. Хотів пограти з поцупленими іграшками, але вони зробилися такими холодними, що їх неможливо було втримати в руках. Навіть у кімнаті стало морозно. Вані зробилося зовсім зле. Його ніхто не помічав. З ним ніхто не розмовляв. І навіть теплий светрик не зігрівав від холоднечі, що йшла від іграшок.

— Що ж це таке коїться? — зарюмсавав хлопчик. — Що трапилося?

— Це ти в усьому винен, — раптом почув тихий голос.

— Хто тут? — злякався Ваня.

— Це ми — поцуплені іграшки, — озвалася фея.

— Іграшки не говорять, — недовірливо промовив хлопчик.

— Інколи нам таки доводиться говорити. Ти робив дуже негарно, коли брав без дозволу чуже. Якщо повернеш нас, усе буде, як раніше. Але якщо ти ще коли-небудь поцупиш чужу іграшку, то назавжди станеш невидимим.

Хлопчик декілька хвилин роздумував над почутим, і вирішив, що вкрадені речі потрібно повернути. Він виніс іграшки на дитячий майданчик і розклав їх на лаві.

— О, мій Гавчик! — зрадів Михась.

До решти іграшок підбігли щасливі господарі.

Ваня стояв поруч, але ніхто не звертав на нього уваги. Хлопчик зрозумів, що хоча він і повернув іграшки, його все одно ніхто не помітив. У відчаї він закричав на весь двір:

— Це я, це я поцупив ваші іграшки! Вибачте мені!

І тут сталося диво — Ваню всі побачили. Він несміливо глянув на дітей, що радісно обіймали свої іграшки. Хлопчики й дівчатка дивилися на нього, хто з осудом, хто з докором. Ваня ледве не плакав від сорому, та все ж тихо, повторив:

— Вибачте мені.

Але довколишні й надалі кидали на нього погляди сповнені неприязню і непривітністю.

І раптом Михась почув голос Гавчика:

— Він просто самотній. Він більше не буде красти.

Хлопчик усміхнувся і сказав:

— Ваню, у тебе ж є свої улюблені іграшки? Виходь з ними на подвір'я. Будемо гратися разом.

А ввечері, коли Михась лягав спати, він почув, крізь сон, як песик Гавчик прошепотів: «Усе гаразд. Ти вчинив правильно й

сьогодні тобі насниться гарний сон. А я завжди буду з тобою».

* * *

Художниця-ілюстраторка Анастасія Вяльцева

ДАНЧИНЕ СЛОНЕННЯ

Олена Скуловатова

Маленька Данка не любила лише дві речі — рано прокидатися та варену цибулю. А от любила багато: своє затишне ліжечко, пухку ковдру, дитячу кімнату, яку нещодавно обклеїли квітчастими шпалерами, яскраві книжки та іграшки, особливо слоненят. Справжня колекція цих африканських гігантів жила на спеціальній полиці. Були там і великі оксамитові слони з вухами, немов латаття, і маленькі гумові слоники.

Одного ранку Данку розбудив не лагідний мамин голос, а різкий розкотистий грім. Дівчинка саме дивилася солодкий сон.

Там вона — індійська принцеса, їхала на великому, прикрашеному барвистою попоною слоні. Брязкали срібні браслети на тоненьких зап'ястках, захоплено озиралися перехожі, одним словом, казка. І тут цей настирний звук.

— Кицюне, підіймайся, — мама забігла до кімнати й кинулася натягувати на сонну Данку штанці.

— Я не хочу в садочок. Ще рано. Сонце не зійшло...

— Ми їдемо в подорож! — бадьоро повідомила мама, а за вікном знову прогриміло.

— Ура! Але ж там гроза, як ми поїдемо? — захвилювалася Данка.

— Нічого, нам у машині дощ не страшний, — кинула мама, яка нашвидкуруч пакувала речі.

— А слони там будуть?

— Звісно, будуть. Ми прямуємо в Країну Казкових Слоненят.

Данка помітила, що мама витерла сльози й вирішила, що це від радості.

* * *

Родина довго їхала крізь сірі зимові пейзажі. Батьки говорили мало, здебільшого пошепки. Здавалося, що зимове повітря просякло тривогою.

— Тату, а в Країні Чарівних Слоненят зараз літо?

— Ні, там трохи тепліше, ніж у нас.

— То ми не в Індію їдемо? — розчаровано протягнула Данка.

— Ні, але слони там обов'язково будуть.

У Данки з'явилися сумніви. Дуже вже похмурою здавалася ця подорож. А ще зрозуміла, що вони надто швидко зібралися й не взяли жодного слоника. Її улюбленець — Тім, залишився в незастеленому ліжечку.

Данка стулила очі. Втома та ранній підйом давалися знаки. У затуманену свідомість стукали тривожні розмови батьків, які вважали,

що вона не чує.

* * *

— Добралися, — тато заглушив двигун і потягнув валізу з багажника.

Данка вистрибнула на порепаний асфальт.

— Далі пішки, — мама підхопила велику дорожню сумку. Тато підняв валізу, а Данка свій рюкзачок. Попрямували вздовж колони автівок.

— Татку, а ми в Країну Чарівних Слоненят на машині не можемо їхати? — Данка дріботіла маленькими ніжками, ледве встигаючи за батьками.

— Мама не вивчилася водити, — тато сумно усміхнувся, — тому далі вам доведеться рухатися пішки.

— А ти?

— Я проведу вас до тих воріт і повернуся боронити наш дім.

— Це все ж не подорож, — Данка зітхнула, — на нашу землю напали вороги, — мама вдала, що не почула, і родина спинилася біля широких воріт.

— Далі кордон із Румунією. Ви перетнете його самотужки, — тато поставив валізу. — Моє сонечко, — нахилившись, прошепотів Данці у вушко, — я обов'язково приїду до вас. І ми будемо разом у Країні Казкових Слоненят.

Обійнялися, трохи постояли, і тато швидко пішов не озираючись, ніби боявся втратити рішучість. Данкиними щоками побігли гіркі сльози.

Мама взяла її за руку й попрямувала до віконця. Охайна жінка у формі віддала їм паспорти й побажала щасливої дороги.

Щоб потрапити до Румунії, мусили перейти міст. У Данки ще бриніли сльози, тож вона не відразу роздивилася чудасію. Вздовж мосту, просто на парпеті, сиділи різноманітні м'які іграшки. Так

румунські прикордонники вирішили підтримати українських дітлахів. Серед ведмедів, зайців, собачок Данці в око впало фіалкове слоненя.

— Мамо, так це ж братик мого Тіма!

— Хочу бути твоєю іграшкою, — слоненя поглянуло на дівчинку, — будь ласка.

Здивована Данка взяла малечу на руки й щосили притиснула до грудей:

— Відтепер ти моє слоненя.

Ця зустріч вселила впевненість, що це все ж подорож до Країни Чарівних Слоненят. А якщо так, то дорослі казали правду, і зовсім скоро її родина знову буде разом.

Невдовзі веселий парубок із довгим неслухняним чубом відвіз Данку та маму до затишного маленького будиночка. Дівчинка, нарешті, змогла відпочити в зручному ліжечку. За кілька днів, коли доня з мамою обжилися на новому місці, вони вирушили до зоопарку.

Яких тварин там тільки не було. І веселі морські котики, і качконоси, і мурахоїди, і жирафи. Данка помітила жовтенькі бирки на вушках мешканців зоопарку.

— Мамо, це в них цінники? — замріялась. Уявила, як вони беруть великий візок та обирають тих тварин, які сподобалися, та везуть на касу.

— Ой, кицюнь, оце насмішила, — мама вперше за час їхньої подорожі щиро усміхнулася. — Це чіпи, щоб розрізняти тваринок.

— Шкода, а я б придбала кілька кенгуру та фламінго.

Розмова перервалася, коли Данка побачила справжню савану. У затінку високих пальм мешкало кілька слонячих родин. Вони гордо здіймали великі капловухі голови, набирали хоботами воду з прозорого озерця та лили на себе.

— Мамо, а можна на них кататися?

— Мабуть, ні, а от милуватися — скільки завгодно.

До кінця дня Данка зі своїм Фіалковим Слоненям гуляла вздовж савани й дуже тішилася цією зустріччю. Коли великий тато слон здійняв хобот і гучно протрубив, її захвату не було меж.

Наступного дня Данка посадила Фіалкове Слоненя на стіл і сіла писати листи до тата, який боронить Україну, і Тіма, який залишився охороняти їхній дім. Вона дуже хотіла якнайшвидше розповісти про Країну Чарівних Слоненят.

* * *

Художниця-ілюстраторка Таліана

ЧАРІВНІ МИШКИ

Наталія Вологовська

Відколи другокласник Володя вперше почув надривні звуки гучної сирени, минуло два тижні. Хоча мама завжди була поруч, вони продовжували лякати. Накривали гучною хвилю, зупиняли ігри і примушували тихенько сидіти — без настрою, без друзів і радощів.

— Як же я вас люблю, мої найрідніші, — якось після вечері мовив тато. — Але зараз для вас краще трошки пожити там, де немає сирен, де не треба щодня бігти в укриття. Тоді в нас, чоловіків, буде можливість спокійно подумати, як вигнати ворога з країни.

— Валізи в нас давно спаковані, тож завтра вранці можемо вирушати в дорогу. Ми поїдемо закордон, синочку, ненадовго, — обійняла хлопчика мама.

Володя аж скипів від відчуття несправедливості. До останнього він сподівався, що можна буде залишитися вдома. Одного дня прокинеться, і все буде, як і раніше — погожі дні і очікування весняних канікул. А тепер?! Поїхати в іншу країну на кілька тижнів?! Ніхто не спитав, чи хоче він кудись з дому взагалі! Навіть тато, і той наче не розумів, що йому треба було стільки взяти з собою — кілька іграшок, книжок, конструктор, фарби, пластилін! Дозволив лише маленьку машинку й альбом для малювання ічно! з олівцями. Пояснив, що це все вантаж, який треба було нести...

* * *

Маленька машинка мчала трасою, і Володя пригадував усі їхні мандри в інші міста України. Та ще ніколи так довго вони не їхали без зупинок. Тато кермував, а як відомо — водія відволікати не можна. Маму, яка сиділа поруч, турбувати не хотілося. Надто мовчазною й сумною вона здавалася. Тож хлопчику залишилося тільки спостерігати за картинкою у вікні. Згодом мама взяла телефон і почала переглядати відео. Краєм ока Володя побачив машини, які палали у вогні, розбиті будинки та літак із чорним хвостом диму, який падав на поле. Хлопчик кілька разів бачив подібне в кіно, та відчув — цього разу все насправді.

Зморений довгою дорогою і невеселими думками, Володя заснув. Якоїсь миті відчув, що тато його міцно обійняв і сказав, що скоро вони побачаться. Коли ж прокинувся остаточно, мама вже заповнювала якісь папери. Довкола юрмилося багато дорослих зі стурбованими обличчями, а ще більше дітей. Малюки капризували, якійсь хлопчик тихо схлипував, а ще інші сумно озиралися навкруги. Деякі діти з апетитом їли канапки чи хрумтіли вафлями. А ще Володя помітив усміхнених дядечок і тітоньок у спецформі. Вони підходили до кожного. Спілкувались, обіймали людей, давали пакунок із їжею, а малятам — іграшку і проводжали до автобусів.

— Привіт! Як тебе звати? — до Володі теж наблизився незнайомец у червоному жилеті.

Хлопчик сторожко відсахнувся, та мама тихенько прошепотіла в саме вухо: «Це волонтер, він допомагає людям, які прибувають у нову країну».

— Ну... Володя я.

— Ти знаєш, тобі дуже пощастило, — підморгнув чоловік, — до речі, я — Міхал, — відрекомендувався.

— І чим же? — Володя хотів було буркнути ще щось непривітне. А потім згадав, як вони з мамою читали книжку «Азбука вихованості». Коли до тебе звертаються незнайомці, негоже виказувати невдоволення тільки тому, що настрій кепський.

— Ти можеш допомогти своїй мамі, яка зараз така втомлена. А твої впевнений вираз обличчя і сміливість неодмінно підтримають її!

Володя отетерів. Це він може втішити маму?! Він, який хоче тупати ногами від безсилля й розревітися на всю площу, виявляється, може маму підтримати?!

— Саме так! Коли ти спокійний і усміхнений, а ще й часом сильно-сильно її обіймеш, то мама теж стає сильною й радісною!

Позаяк хлопчик стояв і ні пари з уст, Міхал продовжив:

— Дивися, що в мене є! — розкрив краї величезної червоної, як у святого Миколая, торбини, і Володя зазирнув усередину.

Там була сила силенна товстеньких синіх та жовтих мишей із кумедними рожевими вушками.

— Іг-раш-киии?.. — розчаровано протягнув Володя.

— Так. Це незвичайні мишки! Вони збирають усі дитячі злюськи і слізки та перетворюють їх на смішинки та обіймашки.

— Дурите. Не чув я такого, — Володя згадав, що залишив удома п'ять полиць колекційних машинок! А скільки барвистих пазлів тепер сумують на полиці?!

Хлопчик ледь стримався, щоби не заплакати.

— Я можу взяти собі цю смішну мишу? — усе ж передумав Володя. Тим більше, що мишенята, здавалося, усміхалися йому й

підморгували.

— Аякже! Вибирай!

Володя витягнув одну мишу. За нею ще одну. І ще одну. Вони були дуже приємні на дотик — пухкі й невеличкі. Здавалося, кілька штук замало для того, аби заспокоїтися.

Мама торкнулася рукою сина, зупиняючи його бажання набрати оберемок іграшок, та волонтер підморгнув: «Не заважайте йому, мишок вистачить для всіх!»

Володя зупинився на шістнадцятій миші — саме стільки зміг втримати за їхні м'які флісові хвостики. Його обличчя сяяло від радості.

— От бачиш, я ж казав, що мишки здатні повертати усмішку! А тепер поспішіть із мамою, скоро прибуває ваш автобус!

Володя сидів біля вікна й час від часу зазірав у пакунок із новими скарбами. Довкола було багато дітей, вони притискалися до своїх матусь і обіймали руками новенькі іграшки, які їм подарували волонтери. Тут тільки власник мишенят зрозумів, що в нього одного так багато дарунків. Несподівано сяйнула думка:

— Мамо, ти можеш сказати дітям в автобусі, що в нас є чарівні мишки, які забирають злюські й дарують смішинки? Я боюся сам.

Мама підморгнула й підійшла до водія.

Несподіване оголошення прозвучало по гучномовцю. Володя зашарівся, але переборов свій страх перед незнайомими людьми і ступив в автобусний прохід зі своїм пакунком. Тепер уже всі пасажери оберталися до хлопчика. Підходив до кожної дитини й давав їй у руки мишку. Ще за якусь мить водій оголосив:

— Від'їжджаємо, — і прокашлявшись, додав: — з нами, дорогі пасажери, їде наймолодший волонтер, якого я тільки знаю — це Володя!

Усі пасажери в автобусі почали голосно плескати і заусміхалися. Тепер кожна дитина мала по дві іграшки. А Володя, який так несподівано отримав почесне звання того, хто допомагає людям, сидів

і, дивуючись, радів: «Як мало, виявляється, треба для щастя! Дві
маленькі мишки — синя й жовта».

* * *

Художниця-ілюстраторка Наталія Волтовська

В'ЯЗАНІ ДОЛОНЬКИ

Світлана Вертола

Маленький ліхтарик підсвічує імпровізовану сцену. Із кількох табуреток ми змайстрували театр, а кулісами слугували кухонні рушнички яскраво-червоного кольору. Барвисте простирadlo було ідеальним варіантом окраси вистави. Та й узагалі, чи є хоч якийсь шанс знудитися, коли додому приїжджає старший брат?

Батьки жартують, що він замовив мене на день народження як найбажаніший подарунок. Йому було сумно самому гратися в машинки та солдатики, а поки я підріс, то він уже отримав права та почав захищати нашу сім'ю від справжніх ворогів.

Його темно-зелена фліска зараз лежить на кріслі — брат має кілька днів, аби відпочити. Разом ми дістаємо з-під ліжка запилюжену взуттєву коробку. Там зберігаються наші скарби — іграшки, які ще в дитинстві він зв'язав на уроках праці. Смійні різнокольорові чоловічки одягаються на долоньку. Вони — герої наших вистав. Сьогодні, наприклад, ми з братом та в'язаними чудиками досліджуємо космос. Завтра будемо пірнати та роздивлятися підводний світ. А післязавтра брат знову поїде від нас. Він узяв із мене обіцянку, що до його наступного повернення я придумаю ще багато цікавих історій для сцени.

— Самому гратися не так цікаво... Інколи мені буває сумно без тебе, а ще — страшно... — зауважую я.

— А хіба ж ти сам? — усміхнувся брат. — Подивися лише, скільки в тебе веселих компаньйонів! — він почергово провів своєю натрудженою рукою по моїх пучках пальців. — Кожного з них можна задіяти у веселій грі та хорошій справі. А я — завжди з тобою. Ось тут, — він приклав свою долоню до мого серця, що розмірено стукотіло в грудях. Гуп-гуп. Гуп-гуп.

Сни тієї ночі були кольорові. Як-от фігурки наших веселих іграшок для вистав. Одна з них навіть узяла мене за руку та повела до решти, усміхаючись кутиками в'язаних губ.

— Вельмишановне панство! Дозвольте представити нашого талановитого актора! — мовила одна з іграшок-рукавичок, заплескавши в долоні. Решта підтримала овації, але такі аплодисменти радше нагадували шурхотіння м'якої пряжі.

— Сьогодні ми поділимося з тобою нашими пальчиковими іграми. Але тс-с-с... нікому про них не розповідай! — зауважив інший кольоровий чоловічок, якому брат, схоже, забув пришити ніс.

Пальці великі міцно з'єднай
Метеликом з квітки на квітку літай!

Один із в'язаних чоловічків схопив іншого за лікоть та заходився у веселому танку, ілюструючи віршик. Їхні різнокольорові смужечки справді рухалися, немов крила метелика. Захотілося їй собі так політати, але я побачив, як до декламації вже готується наступна іграшка-рукавичка.

Уяви, що в руках ти лимончик тримаєш,
То вдавай, що із нього ти сік витискаєш!
Чави, поки аж не наповниться склянка,
Тільки цього не треба робити до ранку!

Після цього віршика яскраво-жовта іграшка захихотіла, підморгуючи одним оком. Чомусь одразу згадався літній відпочинок на морі — яскраве сонечко, холодний лимонад і моє улюблене блакитне відерко для пасок. Тоді я будував найміцніші фортеці на узбережжі! А зараз мій брат захищає справжні кордони від ворогів.

Котик безшумно ступає по дому,
Має подушечки файні та кльові,
У тебе такі ж є на пальцях руки,
Кожну по черзі затисни — і спи...

Цього разу пальчикову гру декламувала найбільша рукавичка. Мабуть, її брат в'язав під татову руку — така вона була масивна та велика. Візерунки моїх в'язаних друзів миготіли перед обличчям, а потім чиїсь дбайливі руки перенесли мене в ліжечко. Навіть зранку я достеменно пам'ятав усі віршики в'язаних друзів. А коли повторював вправи за ними — хвилювався та сумував через від'їзд брата трошечки менше.

— Сьогодні в нас за розкладом дослідження підводного світу! — брат весело запрошує мене до гри, усміхаючись навіть блакитними очима. Дивовижно, і як люди можуть передавати усмішку будь-якою

частиною обличчя? Треба буде якось перепитати, чи вміє він усміхатися носом? Чи вухами? А ще краще — не перепитувати, а одразу спробувати!

Одним словом, планів сьогодні море! Брат знову розставляє стільці та декорації, а я змінюю простирадло для фону — сьогодні буде лазурного кольору, з принтом золотих рибок. Подумки загадую одне бажання, а ще два лишаю для вас, читачі!

Попереду — цілий день цікавих розваг. Попереду ще ціле життя дивовижних мандрів нашою країною. Впевнений, що в нас із братом буде ще багато фантастичних сюжетів для домашнього театру. В'язані іграшки для долоньок, що живуть у старій коробці з-під взуття, уже чекають на нові зустрічі.

* * *

Художник-ілюстратор Андрій Сапсай

ПІСЛЯМОВА

Шановні батьки, збірник «Іграшкова скриня» створено, як волонтерський проєкт, сучасними письменниками та їхніми друзями художниками. Ми хотіли, щоб у цей нелегкий для нашої країни час, ви мали можливість читати нові казки. Вона вийшла в електронному вигляді й доступна для вільного скачування. Діліться нею зі своїми друзями та розповідайте на сторінках у соціальних мережах. Ми будемо раді вашим відгукам та малюнкам, які діти можуть створити, як власні ілюстрації до прочитаного. А, можливо, вони надихнуться розповісти про свої улюблені іграшки.

Якщо котрась казка особливо припаде малечі до душі, ви можете перейти за активними покликаннями на сторінку автора в соціальних мережах та розповісти йому про це. Для нас — казкарів, це найліпша розрада. Бережіть себе. Усе буде Україна!